

อาหารหลากสี มีประโยชน์หลากหลาย (ตอนที่ 3): สารเคมีที่มีประโยชน์จากผักผลไม้ที่มีสีม่วงและสีน้ำเงิน

โดย ญ.ดร.นิศารัตน์ ศิริวัฒนเมฆานนท์

ภาควิชาเภสัชพฤกษศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ผักผลไม้ที่มีสีม่วงและสีน้ำเงิน

ผักผลไม้ในกลุ่มนี้จะมีสารสำคัญที่ชื่อว่า แอนโทไซยานิน (anthocyanin) ซึ่งเป็นเม็ดสีที่ละลายน้ำได้ เป็นสารให้สีตามธรรมชาติที่จัดอยู่ในกลุ่มฟลาโวนอยด์ สีของแอนโทไซยานินจะเปลี่ยนไปตามสภาวะความเป็นกรด-ด่าง เป็นสารที่ให้สีแดงแก่สีน้ำเงินเข้มหรืออาจไม่มีสีเลยเมื่ออยู่ในสภาวะด่าง (pH>7) จะเปลี่ยนเป็นสีม่วงเมื่ออยู่ในสภาวะที่เป็นกลาง (pH=7) และจะเปลี่ยนเป็นสีแดงถึงแดงเข้มได้ในสภาวะเป็นกรด (pH<7) สารในกลุ่มแอนโทไซยานิน ที่อยู่ด้วยกันหลายชนิด แต่มีอยู่ 6 ชนิดที่พบบ่อย ได้แก่ เพลาโกนิน (pelargonidin), ไซยานิดิน (cyanidin), เดลฟินิดิน (delphinidin), พีโอนิดิน (peonidin), เพทูนิดีน (petunidin) และ มาลิวิดิน (malvidin)

ประโยชน์ของแอนโทไซยานิน

- ช่วยต้านอนุมูลอิสระ มีการวิจัยพบว่าแอนโทไซยานินมีประสิทธิภาพในการต้านอนุมูลอิสระสูงกว่าวิตามินซีและอีถึง 2 เท่า
- ลดอาการอักเสบ
- ช่วยปกป้องหลอดเลือด กระตุ้นการไหลเวียนของเลือด และลดความเสี่ยงในการเป็นโรคหัวใจหลอดเลือดได้
- ลดคอเลสเตอรอลในเลือด
- ป้องกันมะเร็งหลายชนิด เช่น มะเร็งลำไส้และตับ มะเร็งเม็ดเลือดขาวและ มะเร็งของระบบสืบพันธุ์
- ชะลอวัยเชื้ออีโคไลในทางเดินอาหารที่ทำให้เกิดท้องเสีย
- ต้านไวรัสได้

ผักผลไม้ที่มีสีน้ำเงิน สีม่วง และสีแดง ที่มีแอนโทไซยานินสูง ได้แก่ กะหล่ำปลีม่วง มันม่วง ชมพู่มะเหมี่ยว ชมพู่มะเขี๋ยวม่วง ลูกหว้า ข้าวแดง ข้าวนิล ข้าวเหนียวดำ ถั่วแดง ถั่วดำ หอมแดง ดอกอัญชัน น้ำวานกาบหอย เผือก หอมหัวใหญ่สีม่วง มะเขือม่วง พริกแดง องุ่นแดง-ม่วง แอปเปิ้ลแดง ลูกไหน ลูกพรุน ลูกเกด บลูเบอร์รี่ เชอร์รี่ แบล็กเบอร์รี่ ราสเบอร์รี่ สตอเบอร์รี่ ฯลฯ

ปริมาณแอนโทไซยานินในผักผลไม้บางชนิด

ชนิดของผักผลไม้	ชื่อภาษาอังกฤษ	ปริมาณแอนโทไซยานิน (กรัม) ต่อน้ำหนัก 100 กรัม
แอปเปิ้ลแดง	Apple, Red Delicious	1.3 - 12
ถั่วดำ	Black Bean	24.1 - 44.5
แบล็กเคอร์เร็นท์	Black Currant	130 - 476
แบล็กโอลิว	Black Olives	42 - 228
ข้าวเหนียวดำ	Black Rice	10 - 493
แบล็กเบอร์รี่	Blackberry	82.5 - 325.9
บลูเบอร์รี่	Blueberry	25 - 495
เชอร์รี่	Cherry	2 - 450
มะเขือยาว	Eggplant	8 - 85
ผักกาด	Lettuce	2.2 - 5.2
ลูกพีช	Peach	4.2
ลูกแพร์	Pear	5 - 10
ลูกพรัม	Plum	2 - 25
เมล็ดทับทิม (น้ำคั้นสด)	Pomegranate juice	600 - 765
ข้าวโพดสีม่วง	Purple Corn	1642
ราสเบอร์รี่	Raspberry	20 - 687
กะหล่ำแดง	Red Cabbage	322
องุ่นแดง	Red Grape	30 - 750
หอมหัวใหญ่สีแดง	Red Onion	23.3 - 48.5
สตอเบอร์รี่	Strawberry	19 - 55

ลองมาดูตัวอย่างเมนูอาหารที่ประกอบไปด้วยผักผลไม้สีน้ำเงิน ม่วง แดง ที่ช่วยเพิ่มปริมาณแอนโทไซยานินให้แก่ร่างกายเราบ้างนะคะ วันนี้เราจะมาลองทำของแปลก...นั่นคือ ไอศกรีมแก้วมังกร (สำหรับปริมาณแอนโทไซยานินในแก้วมังกรนั้นยังไม่มีผู้ทำการทดลองค่ะ) ทำแล้วจะออกมาเป็นหรือไม่เป็น ไอศกรีมอันนี้ต้องฝึกฝีมือกันหน่อยนะคะ

ไอศกรีมแก้วมังกร (Dragon fruit Sorbet)

ส่วนประกอบที่ต้องเตรียม (สำหรับไอศกรีม 4 ถ้วย)

แก้วมังกรเนื้อสีม่วงลูกใหญ่	2	ลูก (หรือลูกเล็ก 4 ลูก)
น้ำดื่มแช่เย็น	2/3	ถ้วยตวง
น้ำมะนาวคั้นสด	2	ช้อนโต๊ะ
น้ำตาล	4	ช้อนโต๊ะ

วิธีทำ

1. นำผลแก้วมังกรทั้งหมดมาล้างแล้วผ่าครึ่ง ขูดเอาเฉพาะเนื้อออกมา
2. นำเนื้อแก้วมังกรใส่ในเครื่องปั่นน้ำผลไม้ เติมน้ำดื่มแช่เย็น น้ำมะนาว และน้ำตาล ปั่นจนเป็นเนื้อละเอียดเข้ากันดี
3. ชิมรสแล้วเติมน้ำตาลหรือน้ำมะนาวตามชอบ
4. เทใส่เครื่องทำไอศกรีม ปั่นประมาณ 20-25 นาทีจนแข็ง หรือถ้าไม่มีเครื่องทำไอศกรีมก็สามารถเทใส่ภาชนะสแตนเลสแล้วใส่ช่องแข็ง จากนั้นนำออกมาคนทุกๆ ครึ่งชั่วโมง ก็จะได้ไอศกรีมเหมือนกัน

เอกสารอ้างอิง

1. Pascual-TeresaMaria S, Sanchez-Ballesta T. Anthocyanins: from plant to health. Phytochemistry Reviews. 2008; 7 (2): 281-299.
2. แอนโทไซยานิน (Anthocyanin) สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มิถุนายน 2553
3. ภาพจาก <http://weheartit.com/omobolasire>